

Aoc's betrekken via Kans-project groene buitenwacht bij onderwijs

De regionale spilfun

O P L E I D I N G E N

FOTO: GEMESTRIJDIS

MBO TIEL

Dieropleidingen

Groente & Fruit

Tuin & G

Paardenrij

Wijsticement

an

Helicon-leerlingen Marieke en Peter: "We gaan zelf op pad en zitten niet langer voortdurend in de schoolbanken"

actie heroveren

De vier deelnemers aan 'Kans' maken de balans op. Dit voorjaar eindigt dit VIA-project waarbij onderwijs- en plattelandsvernieuwing centraal stonden. De begeleidende docenten tonen zich enthousiast over het leereffect. Toch bestaan er nog knelpunten. Het succes van projectonderwijs valt of staat nu nog met het enthousiasme van een beperkte groep docenten. Ook kost het aoc's hoofdbreken projectonderwijs organisatorisch gestalte te geven.

De eerste kennismaking met het bedrijfsleven verliep moeizaam. Een groepje eerstejaars mbo-leerlingen van de afdeling Dierverzorging van Helicon in Tiel ging met een vragenlijstje naar een dierenpark om gegevens te verzamelen. Marieke Laskowski vertelt dat het dierenpark de volledige entree hief. Daarnaast vroeg de begeleidende functionaris drie euro als compensatie voor zijn medewerking. Haar klasgenoot Maarten van Peer kreeg een warmer onthaal. De exploitant van

een Tielse dierenwinkel nam de tijd voor de vragen. "Over zijn financiële situatie liet hij echter weinig los", vertelt Van Peer.

Deze bedrijfsinventarisaties maken deel uit van diverse projecten waarbij de Helicon-leerlingen de bedrijven in kaart brengen. Vervolgens schetsen ze een toekomstbeeld en als sluitstuk van hun opleiding adviseren ze ondernemers nieuwe producten op de markt te brengen. Soms leveren ze daar zelf een bijdrage aan. Als voorbeeld uit de afdeling Veehouderij noemt Helicon-docent Koos Valken-

burg leerlingen die een veehouder steunen bij de exploitatie van een neventak: "Hij ziet brood in het toerisme, onze leerlingen ontwikkelden een plan voor kanoverhuur en voeren dit ook uit."

Banden versterken

De Helicon-projecten vloeien voort uit het Kerncurriculum AOC-onderwijs Nieuwe Stijl (Kans). Dit VIA-project startte in 2001 en eindigt mei 2003. AOC Frieland, AOC Limburg, →

▲ **Docent Koos Valkenburg:**
"Projectonderwijs biedt
onderwijskundige meerwaarde"

Helicon Opleidingen en Groenhorst startten als koplopers aan Kans met de aoc's Oost en Terra als volgers. Projectleider Frens Schuring vertelt dat Kans beoogt onderwijsvernieuwingen gestalte te geven en tegelijkertijd in te spelen op regionale plattelandsvernieuwing: "Het groene onderwijs schakelt om van het traditionele klaslokaal naar projectonderwijs. Ook de agrarische sector bevindt zich in een overgangsfase." Zo integreren agrarische ondernemers natuurbeheer, recreatie en zorgverlening in hun bedrijf. Daarnaast gold als doelstelling de projectmatige aanpak een vaste plaats in de groene opleidingen te verschaffen. Kans biedt deelnemers de financiële ruimte deze onderwijsvorm organisatorisch en inhoudelijk vorm te geven. Kans geeft groene scholen tevens de gelegenheid de banden met regionale bedrijven en overheidsinstanties in de regio te versterken. Veel scholen beperken zich nu tot hun lestaak en negeren hun omgeving. Door de groene buitenwacht bij het onderwijs te betrekken heroveren scholen de regionale spilfunctie die vroeger als vanzelfsprekend gold. Schuring: "Groene scholen opereren vaak op eilandjes.

Met projectonderwijs verstevigen ze de banden met hun regio en halen bovendien extra kennis binnen. Overheidsinstanties en bedrijfsleven beschikken soms over know how die scholen nog niet of niet meer bezitten."

De leerlingen van de deelnemende aoc's waarderen het projectonderwijs. Maarten de Peer verwoordt dit: "We gaan zelf op pad en zitten niet langer voortdurend in de schoolbanken." Marieke Laskowski: "Projecten kosten weliswaar meer tijd, maar we leren zelfstandig te werken." Koos Valkenburg vindt dat het incident bij het dierenpark de onderwijskundige meerwaarde symboliseert. Deze leerlingen weten meteen het verschil tussen de zakelijke opstelling van het bedrijfsleven en de sociale aanpak van scholen: "Door onduidelijke afspraken voelen ze de pijn tegelijk in hun portemonnee. Reken maar dat ze terugkomen op dit incident en proberen hun geld terug te krijgen. In de traditionele lessituatie kost het docenten vaak moeite leerlingen te betrekken bij het lesboek communicatie, nu benaderen ze waarschijnlijk zelf de leraar voor een oplossing".

Knelpunten

Kans verstevigde de banden van de aoc's met het bedrijfsleven. Niet alle deelnemers betrokken het bedrijfsleven echter even sterk en veelvuldig bij de projecten als Helicon. De begeleiders onderkennen het belang en de onderwijskundige meerwaarde, maar constateren tegelijkertijd knelpunten in de contacten met de buitenwacht. Docent Theo Aerts van AOC Limburg in Horst stelt vast dat er regelmatig ruis zit op de communicatielijnen tussen leerlingen en bedrijven. Door misverstanden is het resultaat niet altijd even goed. Daarnaast leent niet ieder bedrijf zich voor intensieve bemoeienis van de leerlingen: "Zo merken wij dat onze leerlingen de

werken, gaan mokken." Er bestaat evenmin duidelijkheid over de toetsing. Leerlingen werken in groepen en de begeleidende docent honoreert hun eindproduct met een cijfer. Het risico bestaat dat goed eindproduct de individuele bijdrage van een leerling verbloemt. Uit de aanpak van de vier aoc's komt geen eenduidig beeld naar voren. Wel benadrukken de begeleidende docenten het belang van observatie van de individuele leerling. Daarnaast biedt het portfolio een mogelijkheid. Baart koos bij enkele projecten voor een rigoureuze aanpak. Hij gaf een aantal punten voor een opdracht en liet de leerlingen die onderling verdelen. Een scenario dat conflicten en vetes in de hand werkt. Baart: "Dat valt mee, leerlingen beoor-

Kans geeft groene scholen de gelegenheid de banden met regionale bedrijven en overheidsinstanties in de regio te versterken.

bedrijfsvoering van een groot veehouderijbedrijf niet konden hanteren." De communicatie tussen leerlingen en bedrijfsleven vormt niet het enige knelpunt. Ook kost het moeite de thematische aanpak van het projectonderwijs in de schoolorganisatie te integreren. Scholen koken terwijl ze de keuken verbouwen. Docent Hein Baart van AOC Friesland waarschuwt dan ook voor te grote ambities. Zijn leerlingen maakten een krant voor plattelandsvernieuwing, bouwden een website, organiseerden een mini-symposium en een tentoonstelling en exploiteerden mini-ondernemingen: "Dat legt een enorme druk op het rooster." Ook betekent deze onderwijskundige aanpak een extra belasting voor de leraar". Hij vindt dat het succes van projecten nog valt of staat met het enthousiasme van enkele docenten. Hij stak veel vrije tijd in de projecten, maar benadrukt het belang van investeringen door de schoolleiding. "Het gaat er om dat ook docenten plezier in hun werk houden. Collega's die gedwongen tot in de kleine uurtjes aan onderwijsvernieuwing

delen elkaar misschien wel eerlijker als een docent die bij de beoordeling, misschien onbewust, de achtergrond van de leerling meeweegt. Daarnaast gebeurt dit in een veilige omgeving." De vier koplopers gaan voort op de ingeslagen weg van het projectonderwijs. Tot zover is Kans een succes. Bij de volgers bestaat er geen animo dit project te continueren. Zo besloot AOC Oost af te zien van verdere deelname. De projectleiding vond tot nu toe alleen in AOC Friesland een vervanger. Directeur Onderwijs Tinus Westerhof van AOC Oost benadrukt dat negatieve ervaringen geen rol speelden bij het besluit van verdere deelname af te zien. Met plezier kijkt hij terug op de scholing en de uitwisseling van ervaringen tussen de deelnemende aoc's tijdens dit project. Westerhof: "Waardevol, maar we kennen het kunstje inmiddels. Doorgaan met Kans biedt ons geen meerwaarde. We gaan zelfstandig verder met competentiegerichte projecten in onze eigen regio." ☞

Gerrit Strijbis